

امروزه صنعت فرش ماشینی با ظرفیت اسمی ۱۲۵ میلیون متر مربع و تولید سالانه ۹۰ میلیون مترمربع، اشتغال زایی بالغ بر ۳۰ هزار نفری و گردش اقتصادی ۲/۲ میلیارد دلاری در سال، نقش عمده ای در اقتصاد ایران ایفا می نماید. میزان صادرات محصولات تولیدی این صنعت، به بیش از ۳۵۰ میلیون دلار از مجموع ۷۷۰ میلیون دلار صادرات بخش نساجی ایران در سال ۱۳۹۳ رسیده است. این آمار نشان می دهد که صنعت فرش ماشینی تنها با ۱۰ درصد از کل اشتغال صنعت نساجی ایران، بیش از ۴۰ درصد از صادرات این صنعت را به خود اختصاص داده است. آمار ذکر شده نشان از پویایی و رقابت پذیر بودن این صنعت در عرصه جهانی داشته، برنامه ریزی مدونی برای توسعه در افق ۱۴۰۴ می طلبد. در این تحقیق تحلیل بازار مواد اولیه مصرفی صنعت فرش ماشینی ایران از دیدگاه فنی و اقتصادی مطالعه و بررسی شده است. بر اساس اسناد بالادستی، اهداف مورد نظر این صنعت در افق ۱۴۰۴، پیش بینی تولید ۱۵۰ میلیون متر مربع و صادرات یک میلیارد دلاری انواع فرش ماشینی می باشد. بنابراین به نظر می رسد میزان مصرف انواع مواد اولیه در صنعت فرش ماشینی نسبت به وضعیت کنونی افزایش ۶۰ درصدی را تجربه خواهد نمود. مقدار پنبه و پلی استر مورد استفاده در نخ تار مصرفی، به ترتیب حدود ۱۰ هزار ۴۰ هزار تن در سال خواهد بود. در نخ پود مصرفی، مقدار جوت مورد استفاده حدود ۵۰ هزار تن و انواع نخ پلی استر و پلی استر - پنبه مورد استفاده حدود ۲۰ هزار تن در سال پیش بینی می شود. در خصوص نخ خاب با مشخصات فعلی تولید محصول فرش ماشینی، مقدار مصرف نخ اکریلیک حدود ۴۳۰،۰۰۰ تن، مقدار مصرف انواع نخ و الیاف پلی پروپیلن حدود ۶۰،۰۰۰ تن و مقدار مصرف انواع الیاف و نخ پلی استر حدود ۴۵،۰۰۰ تن در سال برآورد می شود. در خصوص مصرف سایر الیاف پیش بینی می شود که کمتر از نیم درصد از نخ خاب مصرفی انواع فرش ماشینی به الیاف پشم، پلی آمید (نایلون) و ویسکوز اختصاص یابد. بر این اساس، پیشنهاد می شود تولید فرش ماشینی در ایران برای ۱۰ سال آینده بر مبنای پتانسیل های داخلی کشور در تامین مواد اولیه، به سمت استفاده از الیافی چون پلی استر، پنبه و پلی پروپیلن هدف گذاری شده یا ظرفیت های جدیدی در خصوص تولید الیاف وارداتی چون اکریلیک صورت پذیرد.